

Základy vědecké komunikace

- Proč je důležitá komunikace - ve vědě je důležité sdělovat si výsledky
- komunikace je oboustranný proces
  - i u psaného textu = komunikace se čtenářem

Druhy vědecké komunikace:

- ústní (rozhovor, přednáška, diskuse) – už v antice
- dopisy (klasické, email)
- publikace (knihy, časopisy – od 17. st., internet – od 20. st.)
- plakát (poster)
- populárně-vědecké sdělení (knihy, časopisy, TV pořady)
- **REKLAMA** – musíme se naučit vědu podat srozumitelně nejen veřejnosti, ale i sponzorům – příliv financí

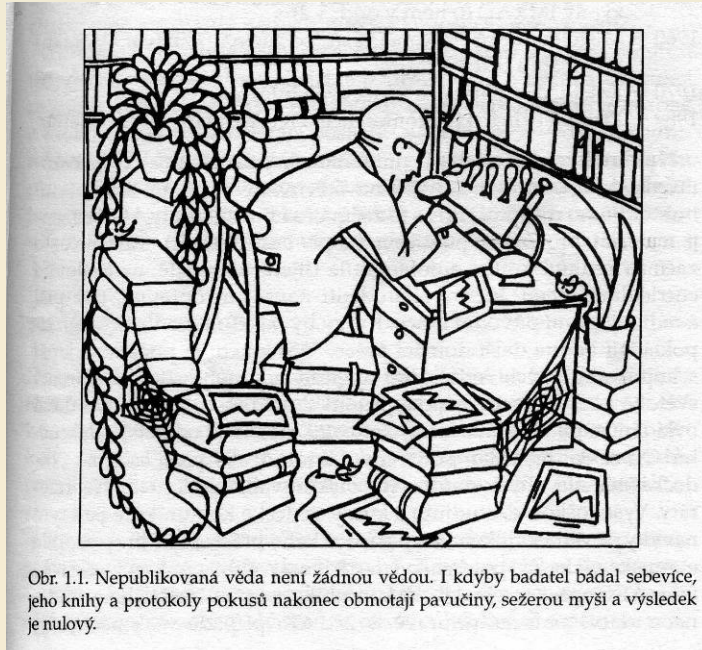
- **správnému vyjadřování je třeba se naučit**, aby nám posluchač nebo čtenář rozuměl, mějte tedy stále na paměti následující sdělení **a vyvarujte se jeho dodržování**:

Jedině ten, kdo má absolutní znalost o zkoumaném jevu, může jej vysvětlit tak, aby jej nikdo jiný nepochopil.

- v **USA** – eseje, univerzitní kurzy, nezávislé kurzy, povinná výuka vědecké komunikace jako oboru
- v **Evropě** se v posledním desetiletí rozvíjí, uznána již jako obor

Proč je pro nás tato komunikace tak důležitá?

Publikovat, publikovat, publikovat – „Publish or perish“; „Work, finish, publish“

- jen známé mezi ostatními vědci může vést k pokroku (př. J. G. Mendel)

„Ve vědě získá důvěru ten, kdo přesvědčí svět, ne ten, koho ta myšlenka napadla jako prvního“ (A. F. Darwin)

„Blázen sbírá fakta; chytrý je třídí“ (A. J. W. Powell)

Komunikace mezi vědci je nezbytná jako v každé jiné oblasti lidského života.

Vědecká komunikace – obor shrnující vědecké písemnictví, řečnictví a popularizaci přibližující se současnému rozvoji informační techniky

Hovorový jazyk x jazyk vědy

Jazyk vědy - normy, závazné modely vyjadřování atd. = **nezáživný informativní styl**
(minulost)

Vědecká komunikace - má více **rétorický styl** – nejde již o kázání pravdy, snaha vyvolat u čtenáře pocity a emoce – snaha zaujmout
- vychází to z mluveného slova, jehož význam v posledním století získal na významu (médiá)

Význam vědecké komunikace vzrůstá v současnosti, v éře internetu – rozhodující je rychlost a přesnost

21. století

Nadbytek informací (nepřeberné množství časopisů, publikací, poznatky na Internetu)

Příčiny:

- specializace jednotlivých oborů
- velká vědecká centra bez hranic, nadnárodní výzkum, virtuální laboratoře
- rychlá výměna poznatků, rychlý vývoj laboratorních přístrojů a laboratorních technik

Důsledkem je zdvojnásobení počtu vědeckých publikací každých 15 let

- v 90. letech 20. století vzniklo půl milionu nových článků, celkem jich bylo napsáno něco kolem 1 milionu)
- v posledních letech vychází více než jeden milion článků ročně

Řešení: schopnosti vyznat se v záplavě informací
umět je zpracovat
komunikovat maximálně stručně a přesně

Jazyk vědy musí být univerzální pro zjednodušení komunikace – řečtina, latina, diplomatická francouzština, národní jazyky (19. a 20. století), ve druhé polovině 20. století se ustaluje **angličtina**.

Angličtina – Basic English – kombinací základního jazyka s odbornými termíny (často odvozenými právě z angličtiny) se lze poměrně srozumitelně dorozumět - “latina současnosti“.

„Desatero“ o psaní odborného textu:

Pravidlo první:

Dobře psaný text nezachrání špatnou vědu, ale dobrou vědu může zničit špatně napsaný text.